

Reconstructie Tempelplein Sittard

Schetsontwerp

27 maart 2025

Artist impression
schetsontwerp

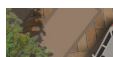
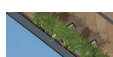
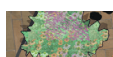
Inhoudsopgave

Inleiding	5
1 Het Schetsontwerp	7
1.1 Ruimtelijke kwaliteit	9
1.2 Klimaatadaptatie	11
1.3 Cultuurhistorie en erfgoed	13
1.4 Parkeren (auto en fiets)	15
1.5 Groen en natuur	17
1.6 Verkeer - voetgangers	19
1.7 Verkeer - fietsers	19
1.8 Verkeer - omnibus	21
1.9 Verkeer - kiss & ride en taxi	21
1.10 Verkeer - minder validen parkeren	21
1.11 Verkeer - laden en lossen	23
1.12 Verplaatste weekmarkten en St. Joep	25
1.13 Circulariteit en duurzaamheid	25
1.14 Openbare verlichting	27
1.15 Beleving en activiteiten	27

Inleiding

Het Tempelplein is aan een opknapbeurt toe. Zowel de beheertoestand als zeker ook de ruimtelijke kwaliteit laat te wensen over. Daarnaast is het project Wilhelminastraat en Engelenkampstraat in voorbereiding. Daardoor ontstaat de kans om werk met werk te maken en bij de uitvoering van deze werken overlast voor omwonenden en ondernemers te beperken. Bestrijding van wateroverlast is in deze omgeving ook een belangrijk thema. Daarom is een projectproces gestart om de inrichting van de openbare ruimte van het Tempelplein aan te gaan pakken. De eerste fase van verzamelen van eisen en wensen is reeds doorlopen. Ook is een beginspraakavond gehouden, is een uitgebreid parkeeronderzoek uitgevoerd en zijn twee enquêtes gehouden. De Ronde is voor opinie gevraagd en naar aanleiding hiervan is vervolgens nog een aanvullende informatieavond gehouden. Uit alle wensen en eisen is het bijgevoegde schetsontwerp opgesteld. In deze ontwerpnotitie krijgt u per thema een toelichting.

- Gracht
- Grachtmuur
- Gracht - talud
- Waterloop
- Bestrating
- Brug
- Parkeerplek
- Parkeerplek, waterpasserend
- Fietsparkeren, waterpasserend
- Boom
- Leiboom
- Heesters / vaste planten
- Haag
- Witte Anjer perk
- Zitbank onder boom
- Vlaggenmast
- Fietsenstalling - gebouw
- Abri

1 Het schetsontwerp

In dit hoofdstuk is een toelichting op het schetsontwerp opgenomen. Het schetsontwerp is weergegeven op de linkerpagina. In de paragrafen in dit hoofdstuk volgt een toelichting op de verschillende thema's van dit integrale schetsontwerp.

Artist impression
schetsontwerp

1.1 Ruimtelijke kwaliteit

Situatie: de huidige ruimtelijke kwaliteit van het plein is laag. De kwaliteit zit in zichtlijnen / zichtzones tussen Tempelplein en Petruskerk, Gruizenkerk en Den Tempel. Ook is er een aantal fraaie, volwassen bomen aanwezig. Het plein is omzoomd door wegen en gevels van gemiddeld lage beeldkwaliteit. Deels is er ook sprake van blinde gevels. De bestrating oogt rommelig. De indeling van functies op het plein is niet logisch. Het ligt voor de hand om een integrale oplossing te bieden voor de invulling van de ruimtelijke kwaliteit van het plein en de aanwezige cultuurhistorische gegevens.

In het ontwerp is het Tempelplein vormgegeven als nieuwe zelfstandige kwaliteit met het oog op aanhaking bij de kwaliteiten in de omgeving. Het zicht op het bestaande erfgoed wordt zo veel mogelijk behouden en waar mogelijk benadrukt. Er is een aantal cultuurhistorische verwijzingen in het ontwerp gemaakt naar de oude stadsgrachten, het oude verdedigingswerk Steine Muurke en de waterpoort van de Molenbeek. De Molenbeek wordt weer op eigentijdse wijze zichtbaar gemaakt. Het plein krijgt tussen de aanliggende gevels en de Engelenkampstraat één en dezelfde uitstraling in materialisering wat bijdraagt aan de herkenbaarheid van het plein en een totaalbeleving in kwaliteit geeft. Dit alles aangevuld met een rijke nieuwe groenstructuur zal het plein verbeteren tot een nieuw entreeplein van de binnenstad van Sittard. Een belangrijk functie dus voor deze locatie die historisch ook steeds aan deze plek toe te schrijven is geweest.

Hiermee is maximaal invulling gegeven aan de kansen die deze locatie biedt om met oog voor historie en erfgoed een nieuwe belevingsvolle kwaliteitsimpuls voor de omgeving en de winkelervaring centrum Sittard te kunnen bieden.

Zicht op drie kerktorens vanaf het Tempelplein

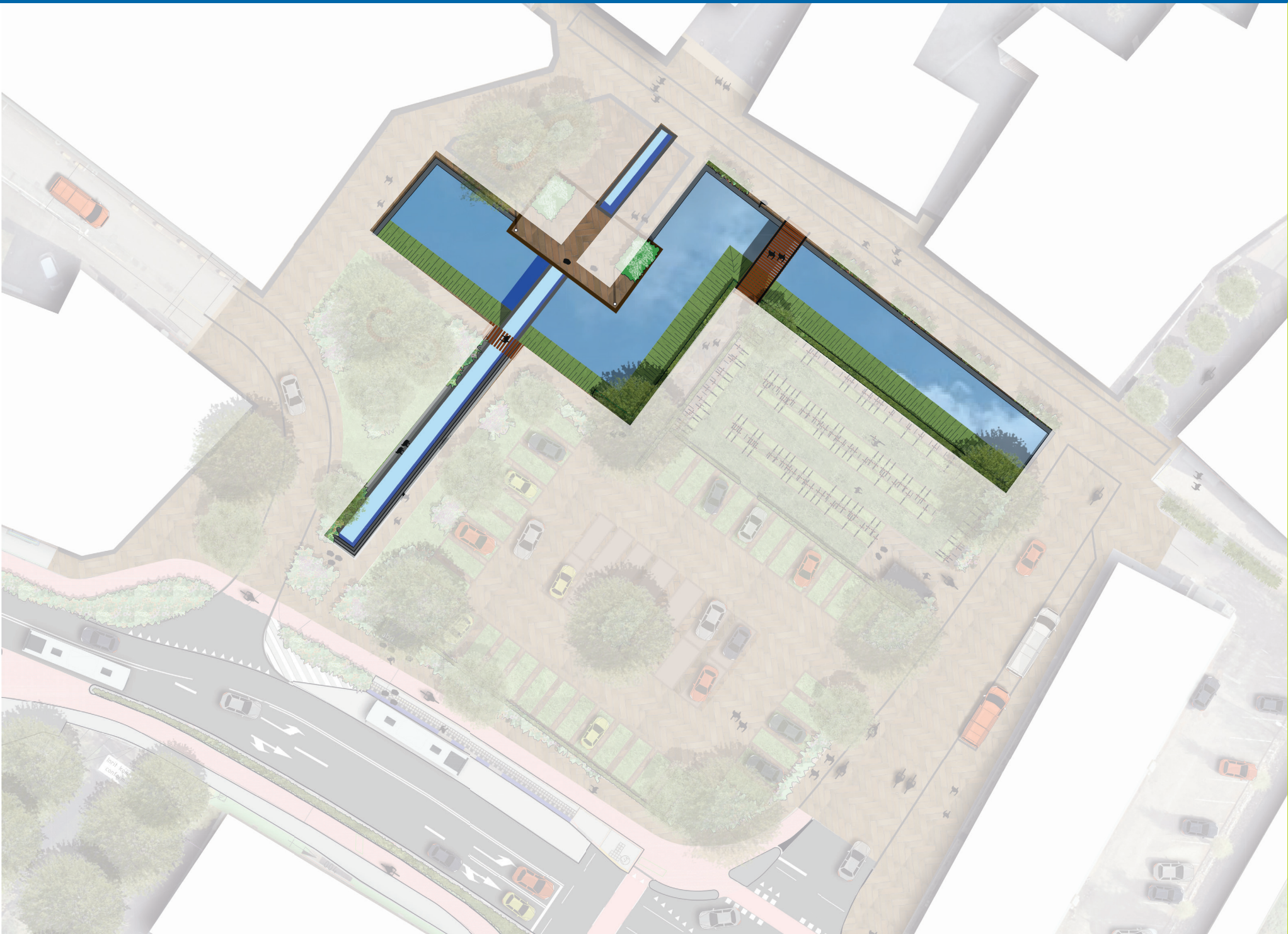
Kans: gebouwen aan een gracht (referentiebeeld)

Brug (referentiebeeld)

Molenbeek zichtbaar maken (referentiebeeld)

1.2 Klimaatadaptatie

Situatie: wateroverlast Tempelplein/Engelenkampstraat Nieuwstraat/Parklaanen hittestress Tempelplein als onderdeel hitte-eiland centrum Sittard. Lage grondwaterstanden ten gevolge van langdurige droge periodes.

In het ontwerp is ter bestrijding van wateroverlast en het streven naar duurzaam waterbeheer een grote waterbuffer voorzien. De vorm refereert aan de oude stadsgrachten. Om die cultuurhistorie nog meer te benadrukken wordt de bodem van de buffer voorzien van permanent water, gevoed door de Molenbeek. Het hemelwater van het plein en de Engelenkampstraat wordt verzameld en stroomt bij buien in deze buffer. Vervolgens loopt deze voorziening langzaam leeg via de Molenbeek en de reeds uitgevoerde grachtstructuur ten noorden van de stad. Het hemelwater wordt dus niet lokaal geïnfiltreerd maar gedoseerd het watersysteem benedenstrooms in geleid.

In het ontwerp is zo veel mogelijk verharding uitgevoerd in een groene verhardingsvariant. Dat betekent dat een verhardingstype waarin gras kan groeien wordt toegepast. Dit heeft een positief effect op de waterhuishouding (sponswerking), beperken van hittestress, verhoging van de biodiversiteit en verbeteren van de bodemkwaliteit.

Stromend water heeft een bewezen verkoelend effect op de leefomgeving. Door de Molenbeek met zijn stromend water weer zichtbaar te maken en de hemelwaterbufferstructuur van permanent water te voorzien met voeding uit de Molenbeek wordt gewerkt aan het beperken van het totale hitte-eiland binnenstad Sittard en specifiek de warme hoek Gruizenstraat-Paradijsstraat. Door dit stromend water te combineren met een groene invulling van bomen en beplanting en reduceren van verharding wordt maximaal ingezet op beperken van hittestress. Door het hemelwater in het plangebied te scheiden van het afvalwater wordt een bijdrage gedaan aan voldoende water in de watersystemen en daarmee minder kwetsbaarheid voor droogte.

Gracht waarin zichtbaar hemelwater opgevangen kan worden

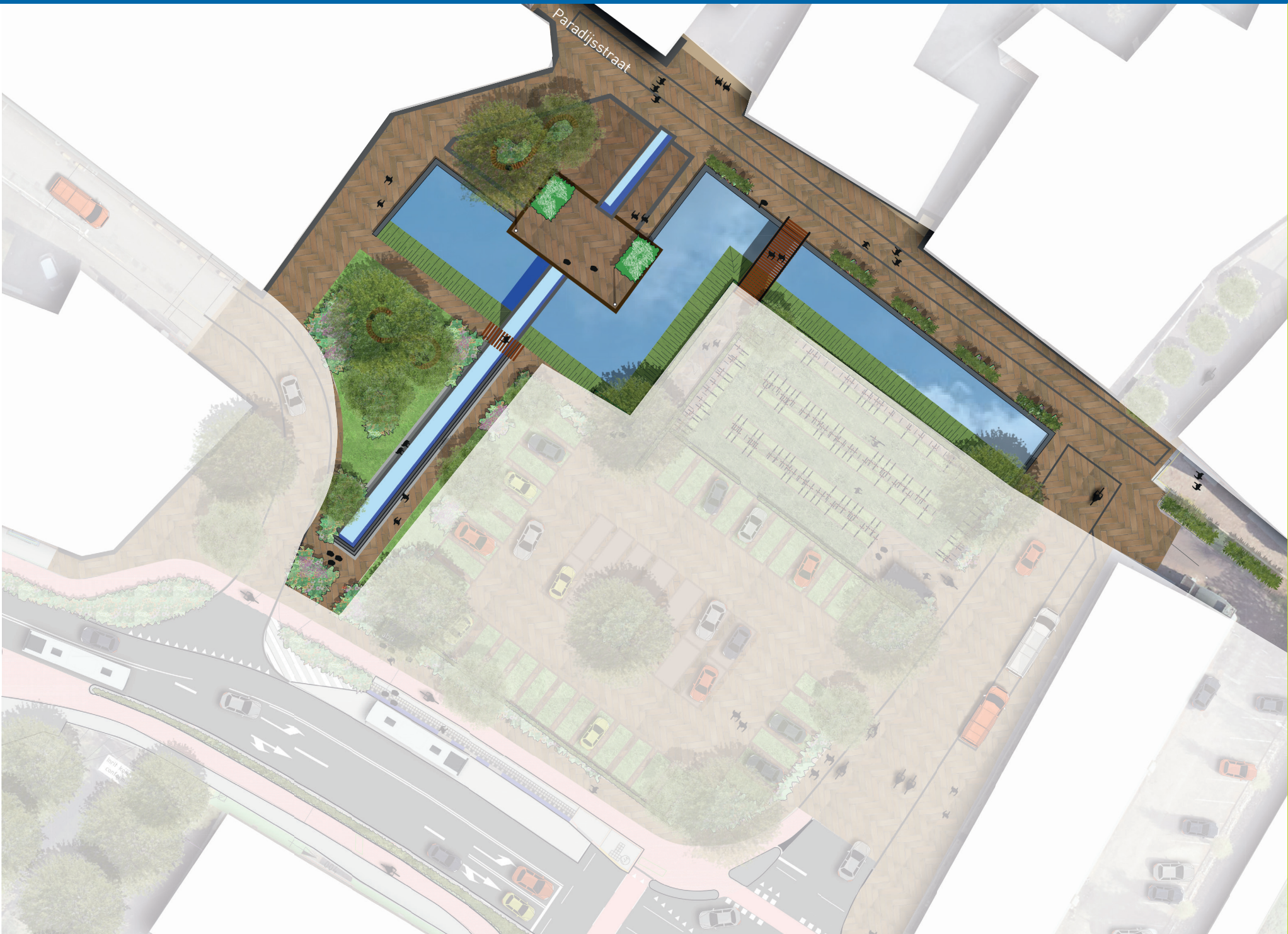
Bomen bieden verkoeling

Gracht waarin zichtbaar hemelwater opgevangen kan worden (referentiebeeld)

Referentiebeeld grasrooster

1.3 Cultuurhistorie en erfgoed

Ontwikkelpad Sittard geeft aan verder in te zetten op historisering van de binnenstad waar bezoekers, ontmoeting en cultuur nauw met elkaar verbonden worden. Het leidend principe in met name Zitterd Revisited en Ontwikkelpad Sittard is herkenbaar houden / maken van de vestingstad Sittard en die verbinden met de huidige opgaven (gezonde, leefbare stad).

Er is een aantal cultuurhistorische referenties in het ontwerp gemaakt naar de oude stadsgracht, het oude verdedigingswerk Steine Muurke en de waterpoort van de Molenbeek. De Molenbeek wordt weer zichtbaar gemaakt waardoor het functioneren van de vroege stad Sittard als stad met een aantal watermolens weer meer herkenbaar wordt.

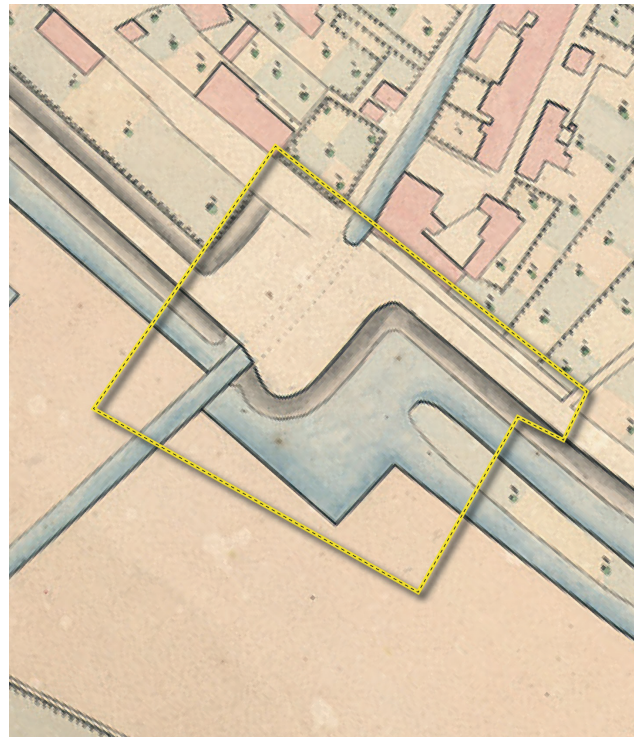
Hiermee is maximaal invulling gegeven aan de kansen die deze locatie biedt om met oog voor historie en erfgoed een nieuwe belevingsvolle kwaliteitsimpuls voor de omgeving en de winkelervaring centrum Sittard te kunnen bieden.

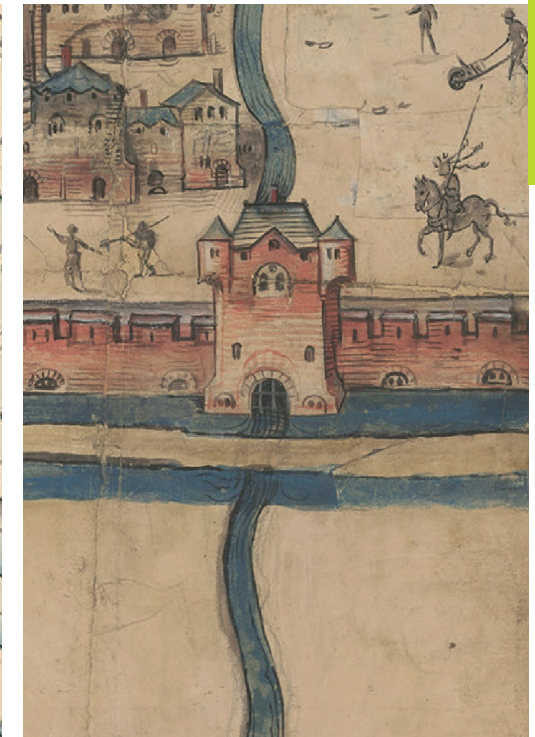
Artis impression nieuwe gracht

Inspiratie: Molenbeek (periode 1920-1960)

Inspiratie: grachtstructuur (periode 1804-1805)

Inspiratie: prent uit 1538 met waterpoort

1.4 Parkeren (auto en fiets)

Autoparkeren

Situatie: Een van de meest bediscussieerde thema's voor het Tempelplein is het autoparkeren. Op het huidige Tempelplein zijn momenteel 75 autoparkeerplekken aanwezig.

De gemeentelijke beleidslijnen, wens van merendeel bewoners/belanghebbenden/winkelend publiek en het economische belang van ondernemers met elkaar afwegend ligt er nu een schetsontwerp voor om een fors deel van de parkeerplaatsen te handhaven. In bijgevoegd ontwerp zijn 51 parkeerplaatsen voorzien.

Hiermee is grotendeels invulling gegeven aan de ondernemerswens om zo veel mogelijk parkeren te handhaven, waarbij toch ook het algemeen belang van de bijdrage van deze locatie aan de totale winkelbeleving van Sittard een kans wordt geboden.

Referentiebeeld grasrooster

Hergebruik bestaande fietsbeugels

Fietsparkeren

Situatie: Fietsen is beleidsmatig belangrijk en gesteld boven autogebruik. Het Tempelplein ligt conform fietsbeleid aan twee specifieke fietsroutes; een primaire – de Engelenkampstraat – en een secundaire – de Schuttestraat-Rosmolenstraat. De huidige fietsenstalling is ontsloten via de autoparkeerplaats en dat is een onwenselijke en onveilige situatie vanwege de vermenging van verschillende typen verkeersdeelnemers. De huidige capaciteit is 400 fietsparkeerplekken. Deze wordt nog bij bijzondere evenementen (een paar keer per jaar) naar mate van verwachte drukte van het evenement uitgebreid. In het programma van eisen voor het Huis aan de markt is een aanvullende nieuwe fietsparkeerkelder voor 300 fietsen voorzien. Gezien de marktopstelling op de Rosmolenstraat is die parkeerkelder echter op bepaalde drukke momenten van de Tempelpleinzijde niet goed bereikbaar.

Parkeeronderzoek: gebruik van de fietsenstalling fluctueert erg en een deels flexibele invulling van het aantal parkeerplaatsen is goed voor te stellen.

In het schetsontwerp zijn 270 vaste fietsparkeerplaatsen voorzien. De ligging van de fietsparkeerplaats is dichtbij het doel – zijnde het kernwinkelgebied – aan de noordkant van het plein gesitueerd. Deze fietsparkeerplaats is bij evenementen nog eens makkelijk uit te breiden naar 350 door inzet van de eerste naastgelegen parkeerrij van de autoparkeerplaats. Bij nog grotere evenementen zou een nog groter deel van de parkeerplaats tijdelijk ingezet kunnen worden voor uitbreiding fietsenstalling. Bij het evenement St. Joep blijft het Hub Dassenplein ook nog een uitbreidingsmogelijkheid voor meer fietsen.

Hiermee wordt voldaan aan de wens fietsgebruik te stimuleren en fietsparkeren te handhaven op het Tempelplein en die fietsenstalling bovendien van flexibiliteit te voorzien in omvang.

1.5 Groen en natuur

Situatie: Het Tempelplein is geen klassiek groen omzoomd plein, maar heeft een paar onsamenhangende, maar robuuste groenstructuren, zoals de platanen (met een fors boomkroonvolume) in beukenhagen aan de Engelenkampstraat en de lindes met taxushagen en het Jo Erensplantsoen. Er staat tevens een paar slecht groeiende bomen tussen de parkeerplaatsen.

In het ontwerp zijn helaas geen bestaande bomen te handhaven. Gezocht is dan ook naar een vervangende groenstructuur die samen met de lagere beplanting en het water toch (op termijn) een ecologische meerwaarde kan gaan bieden ten opzichte van de huidige situatie. In het ontwerp zijn meer bomen voorzien in de hoek waar het winkelend publiek vooral langsloopt. Die bomen kunnen daarmee een koelteplek bieden tijdens warme dagen en hittestress voorkomen. Onderzocht wordt of bestaande bomen wellicht redelijkerwijs verplantbaar zijn en als dat niet het geval is worden bomen van voldoende formaat aangeplant zodat er gelijk enige groenmassa aanwezig is. Tevens is gezocht naar een nu ontbrekende samenhang in groenstructuur en beplanting door het toepassen van elkaar versterkende en zich herhalende hoge en lage beplantingsvormen. Ook is op het nieuwe pleintje in de noordwest hoek van het totale Tempelplein een plek gevonden voor het Veteranenplantsoen (met logischerwijs Anjers) horende bij deze nieuwe plek waar ook de herdenkingsactiviteit kan plaatsvinden bij twee hier nieuw voorziene vlaggenmasten.

Hiermee wordt (naast al die overige in te vullen eisen en wensen) maximaal invulling gegeven aan het uitgangspunt een zo veel mogelijk vervangende groenstructuur in waarde ten opzicht van de huidige situatie te voorzien. Ook wordt op deze wijze invulling gegeven aan klimaatadaptieve aspecten als beperken van hittestress, voorkomen van wateroverlast en het voorkomen van droogte. Streven naar een gelijk boomkroonvolume.

Het Witte Anjer perk krijgt een nieuwe, ruimere plek op het Tempelplein

Een boom heeft boven- en ondergronds voldoende ruimte nodig

1.6 Verkeer - voetgangers

Beleid/regels: De voetganger is als belangrijkste verkeersdeelnemer gerangschikt in het mobiliteitsbeleid.

In het ontwerp zijn logische looplijnen voorzien van bushalte en parkeerplaats naar alle drie de hoeken van de zijde van de winkels. Er is een looproute langs de gevel van Pearle, er is een looproute naar de gevel van de bloemist en er is een looproute langs de Rosmolenstraat. Alle drie deze routes zijn gelegen langs belevingsvolle elementen in de vorm van de nieuwe Molenbeek, de gracht en de walmuur. Ook wordt de looproute komende van de parkeergarage Hub Dassenplein langs de Rosmolenstraat in materialisering aangepast in de hoogwaardige pleinverharding en dus kwalitatief verhoogd.

Hiermee is invulling gegeven aan een maximaal flexibele loopstructuur binnen het pleinvlak waarbij bovendien beleving en kwaliteit is toegevoegd voor de gebruikers. Ook wordt op deze wijze getoond waar de binnenstad begint.

1.7 Verkeer - fietsers

Situatie: Fietsen is beleidsmatig belangrijk en boven autogebruik gerangschikt. Tempelplein ligt conform fietsbeleid aan twee specifieke fietsroutes; een primaire – de Engelenkampstraat - en een secundaire – de Schuttestraat-Rosmolenstraat. De huidige fietsenstalling is ontsloten via de autoparkeerplaats en dat is een onwenselijke en onveilige situatie vanwege de vermenging van verschillende typen verkeersdeelnemers.

De Rosmolenstraat blijft een secundaire fietsroute en is ook als zodanig ontworpen. In het project Engelenkampstraat worden vrijliggende fietspaden aangebracht die ook wenselijk zijn bij deze gebiedsontsluitingsweg.

Hiermee wordt voldaan aan de wens fietsgebruik te stimuleren en fietsroutes en fietsparkeren te handhaven op en om het Tempelplein. Ook wordt de veiligheid van de fietser vergroot, door de fietsparkeerplaats los te koppelen van de autoparkeerplaats.

1.8 Verkeer - omnibus

Situatie: Omnibus heeft halteplek nabij de fietsenstalling.

Voorgesteld is de Omnibus te laten halteren langs de Rosmolenstraat. In het vervolgproces wordt nog nader overleg gevoerd met de organisatie of dat een toepasbare plek is. Een alternatief is de parkeerplaats zelf te gebruiken of wellicht de bushalte langs de Engelenkampstraat.

Hiermee kan worden voldaan aan de wens de Omnibus een halteplaats te laten houden in de directe omgeving.

1.9 Verkeer - Kiss & Ride en taxi

Situatie: In de Rosmolenstraat kunnen bezoekers van de binnenstad meestal prima afgezet worden. In de Rosmolenstraat, nabij de hoek met de Plakstraat, is ook een taxi staanplek aanwezig. Af en toe is de Rosmolenstraat echter afgesloten voor doorgaan verkeer. In de praktijk worden ook regelmatig bezoekers van de binnenstad opgehaald/afgezet op het Tempelplein.

Door de laad- en losplek langs de Rosmolenstraat te handhaven rest hier ook ruimte voor een kiss and ride activiteit of een taxi-pickup.

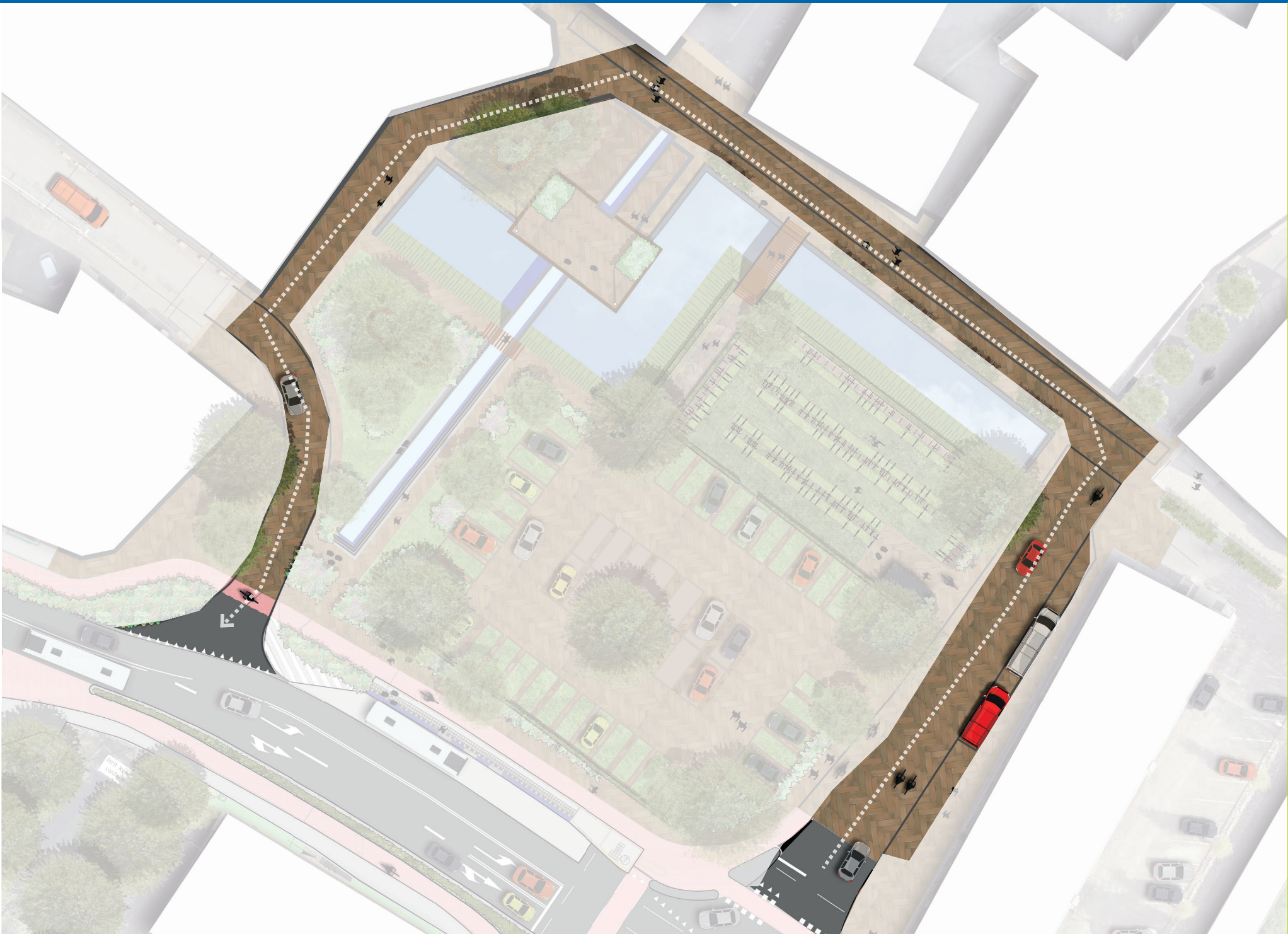
Hiermee wordt voldaan aan de wens ruimte te reserveren voor breng- en ophaalactiviteiten.

1.10 Verkeer - Minder validen parkeren

Situatie: Op Tempelplein zijn 8 minder validen parkeerplekken aanwezig.

Deze hebben een plaats gekregen in het nieuwe ontwerp in het midden van de parkeerplaats. Vanwege toegankelijkheid wordt hier gesloten klinkerverharding toegepast.

Hiermee wordt voldaan aan de wens om hetzelfde aantal minder validenparkeerplekken op het Tempelplein te handhaven.

1.11 Verkeer - Laden en lossen

Situatie: Op en om Tempelplein vinden veel laad-/losactiviteiten plaats door alle soorten en maten voertuigen. Dat gebeurt niet altijd even veilig en zorgt soms voor blokkade van verkeersstromen.

In het ontwerp wordt laden en lossen binnen venstertijden mogelijk over de doorgang langs de ondernemers gelegen aan de noordkant van het plein (Gijsen Optiek, Bloemist, Pearle). De geldende voertuigbeperkingen van de binnenstad worden hier ook toegepast. Ook blijft het op de Rosmolenstraat mogelijk te laden en lossen in een separate laad en losvoorziening. Voor opleggers blijft Sjiefbaan de aangewezen plek voor laden lossen.

Hiermee wordt voldaan aan het invullen van de eis een maximaal veilige en toch ook flexibele laad- en lossituatie te creëren.

1.12 Verplaatste weekmarkten en St. Joep

Situatie: Een aantal keer per jaar is de Markt niet beschikbaar voor de donderdag- en/of zaterdagmarkt. Dan is er een marktopstelling rondom de Rosmolenstraat, Nieuwstraat en Tempelplein. Tijdens de verplaatste donderdagmarkt is er geen autoparkeren op het Tempelplein. Ook de parkeerplaatsen voor mindervaliden zijn dan niet toegankelijk. De fietsenstalling blijft wel beschikbaar.

Door het handhaven van een parkeerplaats voor 51 auto's resteert een behoorlijke ruimte voor de verplaatste markt. Daarbij is tevens het nieuwe pleintje voor Pearle in te zetten als verplaatste marktlocatie. Bij de volgende ontwerpstep zal een ontwerp worden opgesteld voor de verplaatste markt en het ontwerp voor de opstelling van St.Joep zal tevens worden afgestemd op de voorgestelde nieuwe situatie.

Hiermee wordt voldaan aan voldoende ruimte voor inpasbaar houden van weekmarkten en St. Joep.

1.13 Circulariteit en duurzaamheid

Situatie: Bestaand areaal van bestrating, straatmeubilair, Lichtmasten, riolering etc.

Beleid/regels: Toekomstvisie 2030: De transitie richting circulaire economie, waarin stromen van materialen, energie en water worden zo veel mogelijk op een zo klein mogelijke schaal gesloten. De in het ontwerp toe te passen nieuwe materialen worden maximaal herbruikbaar en materialen van voldoende kwaliteit worden hergebruikt in (of evt. buiten) het projectgebied. Het hemelwater wordt zo veel mogelijk gescheiden van het afvalwater zodat een duurzame waterstructuur ontstaat. Onderzocht wordt of een waterrad met turbine een duurzame energieopwekker kan worden in dit projectgebied. Openbare verlichting wordt toegepast met energiezuinige armaturen.

Hiermee wordt een positieve bijdrage gedaan aan duurzaamheid en circulariteit.

1.14 Openbare verlichting

Situatie: deels functionele verlichting aanwezig en deels nostalgische.

Een uitwerking van openbaar verlichting vindt procesmatig later plaats als het ontwerp een vaste vorm heeft gekregen. Aangesloten wordt bij het 'Masterplan openbare verlichting binnenstad' waarbij naast functionele verlichting ook gekeken wordt naar het uitlichten van bijzondere objecten en historische elementen of gebouwen.

Hiermee wordt voldaan aan de functionele eisen voor openbare verlichting en bovendien een bijdrage gedaan aan de ruimtelijke kwaliteit van de pleinomgeving.

1.15 Beleving en activiteiten

Situatie: nu is het Tempelplein geheel functioneel parkeren en alleen in gebruik voor de verplaatste weekmarkt en St. Joep.

Het ontwerp van het nieuwe plein biedt enerzijds een eigen belevingskwaliteit door het toevoegen van historische lijnen, het weer terugbrengen van de Molenbeek en een referentie naar de vroegere grachtstructuur. Daarnaast zijn zitplekken voorzien in het ontwerp en is er ook ruimte voor kleine tijdelijke activiteiten ter bevordering van de stadsbezoekbeleving op het nieuwe pleintje voor Pearle.

Hiermee wordt voldaan aan de uitgesproken wens Tempelplein een meerwaarde te laten zijn voor inwoners en bezoekers van Sittard.